

SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAN PÄIVITYKSEN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Ohjausryhmän kokouksessa aiheena olivat alueellisten riistaneuvostojen kanssa järjestetyt sidosryhmätilaisuudet, luonnos susikannan hoitosuunnitelman tavoitteiksi ja susiin liittyvä viestintä.

Aika maanantai 20.5.2019 klo 11.00 – 15.00

Paikka Kokoushuone Tupa, Mariankatu 11, Helsinki

Osallistujat

Heli Siitari, toiminnanjohtaja, Suomen Metsästäjäliitto
Harri Hölttä, puheenjohtaja, Suomen luonnonsuojeluliitto
Tapio Rintala, MTK Varsinais-Suomen puheenjohtaja
Jarkko Nurmi, riistatalouspäällikkö, Suomen riistakeskus
Katja Holmala, erikoistutkija, Luonnonvarakeskus
Sauli Härkönen, julkisten hallintotehtävien päällikkö, Suomen riistakeskus
Outi Ratamäki, CORE
Taru Peltola, CORE

MMM:

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö, MMM (puheenjohtaja)
Vesa Ruusila, erätalousneuvos, erätalousyksikkö, LVO, MMM
Sami Niemi, neuvotteleva virkamies, erätalousyksikkö, LVO, MMM
Janne Impiö, viestintäjohtaja, hallinto- ja viestintäyksikkö, MMM
Henna Väyrynen, asiantuntija, erätalousyksikkö, LVO, MMM (sihteeri)

1) Kokouksen aloitus

Ohjausryhmän puheenjohtaja avasi kokouksen.

2) Sami Niemen esitys

Neuvotteleva virkamies Sami Niemi, MMM kertoi kokouksen alussa lyhyesti alueellisten riistaneuvostojen kanssa järjestetyistä sidosryhmätilaisuuksista, minkä jälkeen hän esitteli hoitosuunnitelman päivitettyjä tavoitteita. Niemi totesi, että hoitosuunnitelmatyössä ollaan loppusuoralla. Tavoite on, että saataisiin hoitosuunnitelma juhannusalusviikolla lausunnolle. Niemi painotti, että kyseessä on hoitosuunnitelman päivitys, eikä sitä tehdä kokonaan uudestaan. Hoitosuunnitelma saadaan myös ruotsiksi lausunnolle.

Niemi totesi seuraavaksi haluavansa ohjausryhmältä ohjeistusta siihen, onko suunniteltu rakenne ohjausryhmän puolesta ok. Niemi totesi, että ollaan sovittu, että hoitosuunnitelman työstämisvaihe tapahtuu ministeriössä. Seuraavalla viikolla on EU Large Carnivore Platformin alueellisen Platformiin liittyvä tilaisuus. Komissio haluaa järjestää Platformin yhdessä Suomen ja Ruotsin kanssa. Siihen liittyvä ”fact finding” vierailu on ensi viikon tiistaina ja keskiviikkona. Niemen mukaan susikonflikti näyttäätytty erilaiselta Keski-Euroopan näkökulmasta, joten Platform tulee olemaan mielenkiintoinen ja hyvä lisä. Platformin konsultin ohjaamat keskustelut jatkuvat syksyllä ja asiaa käsitellään yhdessä Ruotsin kanssa.

Seuraavaksi Niemi kertoi lyhyesti aluekierroksista todeten, että ne yllättivät positiivisuudellaan. CORE:n kautta hankittu konsultti Juha-Pekka Turusella oli todella hyvä ote. Kierrokset tulevat näky-mään hankkeen hoitosuunnitelman toimenpideoiossa. Kun tilaisuus päättyi, ihmiset lähtivät hyvillä mielin prosessin jälkeen. Eri tilaisuuksissa näkyi selvästi, että konfliktit ja haasteet ovat erilaisia eri puolilla Suomea. Tapahtui maakuntien välillä oppimista ja vertaistukea. Tällaisia kierroksia täytyy jatkaa.

Kommentoitiin Niemen puheeseen viitaten, että olisi hyvä olla jonkinlainen kaavio tai jonkinlainen ohjeistus, mitä tapahtuu, kun sudet tulevat. Tilanteissa on yleensä aivan samat vaiheet. Esimerkiksi: ”Susi tulee – oletko valmis?”.

Heli Siitari Suomen Metsästäjäliitosta totesi, että tästä on puhuttu SML:n, riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Ohjausryhmän puheenjohtaja, Jaana Husu-Kallio totesi, että asia liittyy juuri tämän päivän teemaan.

Sami Niemi jatkoi ja totesi, että asia nousi maakuntakierroksella esille. Esimerkiksi Rengon tapaus: hallinto myöhästyi tuolloin ja ongelmat olivat pahat. Rengossa oli ennen kaikkea pihahavaintoja, vahinkoja ei tullut. On pyydetty riistapäällikkö Jyri Rauhalaan refleктоimaan asiaa ja on tulossa hoitosuunnitelmaan toimenpiteeseen tällainen. Kokemus aluekierroksista oli myös, että meidän on oltava ministeriöstä läsnä. Ei voi jättää vain aluehallinnon varaan. Vesa Ruusila jatkoi ja totesi, että on tärkeää selventää myös roolitus: kuka viestii ja mistä.

Palattiin takaisin Niemen esitykseen. Niemi esitteli esitystä hoitosuunnitelman tavoitteiksi. Lyhyen aikavälin tavoite: turvata pienin elinvoimainen susikanta. Pitemmän aikavälin tavoite: saavuttaa susikannan suotuisa suojelutaso. Kun mennään kohti suden suotuisaa suojelutasoa, niin sietäminen perustana. Olennaista on myös, että sitä tarkastellaan laajemmalla alueella. Myös rajat ylittävä yhteistyö. Halutaan nostaa vahvasti tavoitteistoon. Tätä tukee myös kansainvälinen suurpetokeskustelu (LCIE). Tarvitaan kannanhoidolliset toimenpiteet. Ne ovat yksi osa muutostekijöitä, jotka tukevat tavoitteita. Pyritään huolehtimaan siitä, että on toimenpiteitä kolmioiden täytäntöön panoon. Ennakointi on nostettu myös toimenpiteeksi. Susiennustemallia voitaisiin hyödyntää ennakoinnissa. Mielillään myös niin, että lammastilalliset voisivat suojata tilojaan. Voisi ennakoinnin kautta herätellä lampureita. Yhtä lailla tärkeää suhtautumisen ja keskustelun näkökulmasta.

Osa luottamuksen rakentamisesta on, että poliisi ja hallinto voivat reagoida tarpeeksi nopeasti. Painopisteen on siirryttävä DNA-keräyksen puolelle. Tarvitaan lisäksi monitieteellistä tutkimusta. Aluekierroksilla myös tiedon yleistajuisuus nousi esille ja vuoropuhelun kehittäminen. Tarvitaan vahva viranomaisten susiviestinnän kehittämishanke. Myös ylimatekunnallisia tilaisuuksia tarvitaan. Sietämisen kohdalla olennaista on vahinkojen korvaaminen. Reviiriyhteistyöryhmät tärkeässä roolissa ja niiden toimintaa on pyrittävä tukemaan tietyin resurssein, jotta ne voisivat olla osa viestintää. On edelleenkin keskityttävä laittoman tappamisen vähentämiseen yhteistyössä valvontaviranomaisten kanssa. Jos Susi LIFE -hanke toteutuu, saa laittoman pyynnin ehkäisy konkreetiaa. Yhteistyö Venäjän Karjalan kanssa tulee ottaa agendaan ja ne yhteydet on luotava uudestaan.

Sami Niemi jatkoi tavoitteiden ja hoitosuunnitelman sisällysluetteloluonnoksen läpikäyntiä ja totesi, että kannanhoito ei pidä vain sisällään kannanhoidollista metsästystä vaan myös monilajisen kannanhoidon. Toimenpiteitä ja muutostekijöinä kuvaavassa ympyräkuviassa on poikkileikkaavana se, että on lisättävä luottamusta, viestintää ja avoimuutta. Niemi totesi, että ympyräkuviassa näkyy aika

lailla hoitosuunnitelman sisällysluettelo ja rakenne. Tällä hetkellä on valmiina koko joukko tekstiä, joka on valmiina vahvistetusta hoitosuunnitelmasta.

Puheenjohtaja kiitti kuvasta ja totesi sen kiteyttävän ja jäsentävän hyvin hoitosuunnitelman sisältöä.

Ohjausryhmän jäsenet kiittelivät kuvasta ja totesivat sen olevan hyvä pohja lähteä tekemään hoitosuunnitelmaa.

Heli Siitari Suomen Metsästäjäliitosta toi esille, että oli ollut EU Large Carnivore Platform:in kokouksessa. Siellä esille nousi paikallishallinnon merkitys ja sidosryhmien välinen tiedonvaihto paikallistalossa sekä laajennettuna esimerkiksi Ruotsin ja Norjan välille.

Puheenjohtaja kysyi läsnäolijoilta, puuttuuko tavoitteista, muutostekijöistä ja toimenpiteistä jotain.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että pitäisi painottaa enemmän yhteistyötä Venäjän ja Karjalan kanssa. Jatkettiin toteamalla, että se olisi ainoa yhteistyö konsti EU:hun päin, että jos suomalainen kanta laskettaisiin osaksi suomalaistavenäläistä kantaa. Lisäksi tarvitaan avoimuutta ja yhteistyötä. Luottamuksen täytyy olla molemminpuolista ja että puhutaan samasta asiasta. Täytyisi painottaa mahdollisesti kannanhoidollisia toimenpiteitä alueellisesti: esimerkiksi Lappi ja Kainuu, jossa metsäpeuroja. Kysyttiin, voisiko paikallinen kannanhoidollinen metsästys olla sallittua, jos paikallisesti kanta on tiheämpi. Jatkettiin toteamalla, että asia liittyy myös monilajiseen kannanhoitoon. Saalis- ja petoeläinten määrä vaihtelee alueellisesti paljon. Jatkettiin toteamalla, että alueelliset erot voivat olla sangen suuria ja tällä hetkellä ei ole muuta erikseen otettu huomioon kuin poronhoitoalue. Puheenvuoron lopuksi kysyttiin, mikä on tilanne sen suhteen, kun EU:sta todettiin, että kaikki ennaltaehkäisevät toimet korvataan.

Sami Niemi totesi, että korvataan, jos käytetään EU:n maaseuturahastoa.

Kommentoitiin, että asiaa täytyy miettiä kentällä.

Puheenjohtaja totesi, että asiaa tulisi miettiä erityisesti tuottajien kanssa.

Kysyttiin, olisiko se ainoa tukimuoto, mikä on käytettävissä vuoteen 2027 asti.

Niemi vastasi, että käytettävissä on edelleen myös petovahinkomomentti.

Kommentoitiin puheenvuorossa, että hyvin monet maat käyttävät EU:sta maaseuturahastoja petovahinkokorvauksiin.

Puheenjohtaja totesi keskustelun päätteeksi, että asiaa tulee miettiä hoitosuunnitelmaan ja sen työkalupakkiin. Poronhoitoalue on omanlaisensa. Suomi on erilainen monilajisen kannanhoidon kannalta. Puheenjohtaja totesi toivovansa, että asiaan voitaisiin EU päässä vaikuttaa. Puheenjohtaja jatkoi, että olisi hyvä saada EU rahaa monilajisen kannanhoidon tutkimukseen.

Jatkettiin keskustelua poronhoitoalueesta. Todettiin, että Ruotsin puolella on sinne tulevilla susilla karenssi rabieksen takia, jos susi havaitaan poronhoitoalueella. Jos siellä tiedettäisiin, että susi on Suomesta, tiedettäisiin, että se on rabiesvapaa.

Jatkettiin keskustelua toteamalla, että EU:ssa olisi varmasti kumppaneita Venäjä kysymykseen.

Maa- ja metsätalousministeriön edustaja totesi, että pitäisi tehdä yhteinen paperi Venäjän kanssa kannanhoidollisista asioista. Lisäksi tiedon Venäjän puoleisesta kannasta pitäisi olla luotettava. Taporahan maksamisesta liikkuu huhuja, mikä pitää selvittää Venäjän kanssa.

Todettiin, että pitäisi keskittyä Pohjoismaiseen yhteistyöhön. Nyt on hyvät työkalut käynnistää sitä. Jarkko Nurmi Suomen riistakeskuksesta toi esille, että on tavoitteita Lukella ja hirvitalousaluetoiminnassa olisi mahdollisuus palkata monilajisuuteen kehittäjä. Riistakeskuksen pitäisi saada hyvä sabluuna Luken kanssa monilajisuuteen. Nurmi jatkoi toteamalla, että myös metsäpeura kytkeytyy monilajisuuteen. On linjattava, että kun metsäpeuroja vapautetaan, mikä on meidän kanta susiin alueella.

Katja Holmala Lukesta totesi, että kun tutkimuspuolta kehitetään eteenpäin, tehdään yhteistyötä ai-neistojen suhteen. Kehitetään tapoja, miten monilajista kannanhoitoa voidaan tehdä. Täytyy selvittää, miten tutkimustiedon ja päätöksentekotyökalujen kautta tuotetaan tietoa niin, että saadaan se toteutumaan. Tästä Riistakeskus ottaa varmaan päätösvastuun.

Jarkko Nurmi totesi, että on tärkeää pyrkiä siihen, miten yhdistyy paras mahdollinen riistatieto päätöksentekoon. Riistakeskuksen perustamisesta lähtien on suunniteltu sitä, että toiminnot ja tehtävät palvelevat toisiaan. Jos SusiLife nytkähtää eteenpäin, niin tässä on varmasti hankkeita menossa eteenpäin.

Puheenjohtaja kysyi, millainen aikataulu on sen suhteen, milloin tiedetään, toteutuuko Susi Life –hanke.

Sami Niemi totesi, että tiedon pitäisi tulla kesäkuun loppuun mennessä. Katja Holmala Luonnonvarakeskuksesta lisäsi, että jos ei tule hyväksyntää, ei ehditä uuteen kierrokseen.

3) Outi Ratamäen alustus

Seuraavaksi Outi Ratamäki esitteli lyhyesti huomioitaan alueellisista sidosryhmätilaisuuksista, jotka järjestettiin yhdessä alueellisten riistaneuvostojen kanssa.

Ratamäen mukaan osa alueiden edustajista tiesi selkeästi paremmin, mitä odottaa, kuin toiset alueet. Ratamäen mukaan eroja selittää myös se, oltiinko uudella vai vanhalla susialueella. Ratamäen mukaan mukava havainto tilaisuuksista oli se, että haluttiin tuoda esille, että on tullut alueellista oppimista esimerkiksi susiin liittyvässä keskustelukulttuurissa. Tuotiin esille myös muuta hyvää osaamista kuten susihavainnointiin ja paikalliseen viestintään liittyen. Ratamäen mukaan tämä todennäköisesti lisää myös luottamusta ja arvostuksen tunnetta.

Ratamäki pohti, onko luottamusraja siirtynyt. Ratamäen mukaan voidaan nähdä, että julkishallinto levittäytyy paikallisesti. Voi olla kielteistä kokemusta, että joku jää ulkopuolella. Ei välttämättä enää niin yksinkertainen: paikallinen ja vs. hallinto. Voi aiheuttaa paikallisia konflikteja ja luottamuspulaa. Järjestäytyneellä toiminnalla voi myös tuottaa kielteisiä sivuvaikutuksia. Voi olla, että samalla aiheutuu paikallistasolla kiistoja. Olisikin tärkeää ottaa huomioon, ettei jätetä ryhmän vetäjiä yksin. On porukka, joka kokee olevansa täysin ulkopuolella – nämä ihmiset ovat somessa. Vaikea sanoa, mitä asialle pitäisi tehdä. Kysymys kuuluu, voiko asia kriisiytyä tai radikalisoitua.

Ratamäki totesi, että konflikteja voidaan tarkastella ns. konfliktin kaaren näkökulmasta. On potentiaalisia konflikteja, jotka voi nousta tai radikalisoitua. Lukkiutuneisiin valta-asetelmiin on vaikea mennä ja niitä on vaikea purkaa. Fasilitointi olisi hyvä saada konfliktin keskelle, ennen kuin tilanne

on liian vaikea. Lisäksi on huomattava, että tarvitaan konfliktin jälkeistä rauhanrakennusta. Susikonfliktissa ei ole vain yhtä kaarta, vaan useita eri kaaria eri toimintaryhmien kanssa.

Ratamäki toi esille, että tilaisuuksissa tuli esille tarve sopiviin työkaluihin kuten susi-infokortteihin ja luottamusviestintään.

Ratamäki otti esille muutamia nostoja kriittisistä pointeista konfliktin näkökulmasta. Luken ja myös luonnonsuojelijoiden poissaolo aiheutti kritiikkiä. Voidaan ajatella, että kritiikki on osoitus tarpeesta päästä keskusteluyhteyteen. Voidaan myös kysyä, mitä kritisoijat voisivat itse tehdä, että yhteistyö tulisi mahdolliseksi? Ratamäki toi esille, että Härkälä on koettu hyvin tärkeäksi työkaluksi, joka ottaa asian hoitaakseen. Saatettiin nostaa esille jokin muu luottamusta herättävä henkilö kuten poliisi tai suurpetoyhdyshenkilö. On tarvetta henkilökontaktille.

Ratamäki nosti esille havaintoja koulutustarpeista. Tilaisuuksissa hyödynnettiin CPM (=collaborative public manager) mallia eli viranhaltijan yhteistoiminnallisia työkaluja. Tätä voitaisiin hyödyntää ja lisäksi nousi esille tarve esimerkiksi suurpetoyhdyshenkilöiden kouluttamiselle esimerkiksi ihmisten kohtaamiseen niin jaksamisen sekä motivaation näkökulmasta. Myös reviiiryhteistyöryhmien toiminnassa nähtiin tarpeita toiminnan tehostamisen, motivaation ja osaamisen lisäämisen sekä toimintamallien kehittämisen suhteen.

Lopuksi Ratamäki totesi, että CORE:lla on suunnitteilla haastattelukierros hoitosuunnitelma hankkeen päätteeksi. Lisäksi on pohdittu työpajaa syksylle konfliktin kaarista. Lisäksi on pohdittu prosessin jatkamista ja asiaan palaamista. Asia voitaisiin hankkeistaa ja hakea siihen rahoitusta.

4) Keskustelua aiheesta

Puheenjohtaja kysyi, millaista palautetta tilaisuuksista on tullut.

Heli Siitari totesi, että on tullut hyvää palautetta, että tilaisuuksia on järjestetty. On tullut eniten negatiivista palautetta siitä, että Luke ei ollut kaikissa tilaisuuksissa paikan päällä.

Katja Holmala totesi, että tilaisuuksissa nousi esille tuttua palautetta muistakin sidosryhmätilaisuuksista. Valtavasti kaivataan erilaista tietoa ja että tieto saavuttaisi heidät. Holmala totesi, että tutkimuksen parissa oleville asiat ovat perusjuttuja, eikä ehkä hoksata, että tieto ei tavoita kaikkia. Tiedotetaan esimerkiksi Metsästäjä-lehdessä, koulutusmateriaalissa, verkkosivuilla. Pitäisi vielä kehittää, että tieto leviäisi riittävän hyvin.

Jarkko Nurmi Suomen riistakeskuksesta totesi keskusteluun, että vaikka kuinka paljon tuotetaan tietoa, niin jos ei ole henk.koht. kontaktia, se ei mene eteenpäin. Metsästäjäpiireissä asia on pinnalla: marssitaan Suomessa jopa satojätuhansia kilometrejä riistalaskentojen eteen ja niistä toivotaan palautetta maakuntakierrosten kaltaisissa tapahtumissa. Tällä hetkellä paikalla olo toteutuu lähinnä riistakeskuksen toimesta. On hankala keksiä organisaatioita, joka olisi yhtä lähellä maaseutua. Jos puhutaan resursseista: jotta läheisyys periaatteet säilyvät niin se edellyttää, että riistakeskus säilyy organisaationa ja Lukella on toimivimmat mahdollisuudet osallistua.

Holmala totesi puheenvuorossaan, että kaikista halutuin on kasvokkain saatava tieto. Se menee kuitenkin mahdottoman osastolle. Joka vuosi jokaiselle petoyhdyshenkilölle annetaan mahdollisuus saada palautetta. Koulutuksien ja Luken läsnäolon lisääminen ei ole vastaus. Materiaali ei tavoita ihmisiä ja jakelukanavat eivät toimi.

Puheenjohtaja totesi, että kun on työtyytyväisyyskysely, niin sisäinen viestintä on yleensä ongelmallisin, aina toivotaan enemmän tietoa itselle.

Kommentoitiin puheenvuorossa, että metsästäjät tarvitsevat tietoa Lukelta, lisäksi halutaan palaute. Susiasiaassa viestinnässä on ongelma, koska on ihmisryhmiä, joihin ei ole kontaktia. On tapahtunut kehitystä, että metsästäjät ovat valveutuneempia. Normaallilla paikallisväestöllä ei välttämättä tietoa.

Taru Peltola CORE:sta totesi, että voisi heittää COREn jatkoysteistyökalvoon idean: hankkeella on prosessi ja toimintamalliosaamista esimerkiksi ihmisten kohtaamiseen liittyvään koulutukseen.

Suomen luonnonsuojeluliitosta Harri Hölttä totesi, että ei ole tullut kovin paljon palautetta. Positiivista palautetta on tullut, missä ihmisiä on ollut. Hölttä totesi, ettei tiedä nimenomaisia syitä, miksi kaikissa tilaisuuksissa ei ole ollut luontojärjestöjen edustajia. Voi osittain johtua siitä, että osa on ollut pidempään mukana ja ei olla saatu motivoitua mukaan.

Holmala lisäsi keskusteluun, että Luke ei päässyt kolmeen näistä seitsemästä tilaisuudesta.

Tapio Rintala MTK:sta totesi, että on positiivista, että järjestään. Rintala lisäsi, ettei itse ollut läsnä tilaisuuksissa. Siellä on omalla alueella yhteistyö toiminut. Rintala totesi, että osittain ongelma sama kuin vanhempainilloissa, ne käyvät joilla ei tarvetta. Muut näkyvät somessa tai muualla. Härkälän rooli on tärkeä ja hyvä esimerkki. Jatkettiin puheenvuoroa toteamalla, että olisi tärkeää, että Luke ja luonnonsuojelujärjestöt ovat mukana tilaisuuksissa. Muuten ihmisille tulee kahtalainen mieli. Ei ole mahdollisuutta keskustella asioista. Tämä vaikuttaa Rintalan mukaan myös suurpetoyhdyshenkilöiden intoon.

Vesa Ruusila totesi, että kun mietitään organisaatioiden roolia niin läsnäolo ei ole ykkösasia. Susiasia on niin iholla ja vaatisi oman erityistehtävänsä. Ruusila kommentoi, ettei muustakaan tutkimuksesta viestitä ihmisille suoraan. Ruusila yhtyi siihen, että useissa tilaisuuksissa Luken ja luonnonsuojelupuolen puuttuminen nousi esille ja että on arvonsa, että kaikki osapuolet mukana.

Jarkko Nurmi halusi täydentää edellistä puheenvuoroaan ja totesi, että ei aina tutkijan tarvitse olla ns. keskustelemassa. Esim. sellaisia avauksia kuten Härkälä lisää. Tarvitaan jalkatyötä ja näin on myös hirviasioissa. Jospa esim. Life -hankkeen myötä olisi ajatus, että Härkälöitä tulisi lisää. Jos konfliktituu susiasioissa naama, niin konfliktituu hirviasioissakin. Nurmi lisäsi, että oli hienoa, että ministeriö tuli mukaan.

Niemi kertoi lyhyesti tilaisuuksien konseptista ja totesi, ettei ollut perus vastakkainasettelu lähtökohtaa. Ministeriön virkamiehet ohjeistettiin lähinnä kysymään. Menetelmä itsessään oli olennainen.

Kysyttiin keskusteluun liittyen, kenen läsnäoloa kaivataan – Luken kenttähenkilökunnan vai tutkijoiden.

Kommentoitiin puheenvuorossa, että susikonflikti on haastava, koska eri aikakauden asiat ovat läsnä tässä hetkessä. Syytetään asioista, jotka on korjattu. Pohjanmaalla oli esimerkiksi vanhoja puheenparsia, on siis opittu tietty tapa lähteä kritisoimaan. Iso osa on sellaista yhteisön pitkään kantamaa taakkaa.

Puheenjohtaja summasi keskustelua todeten, että susikeskustelussa on ihmisiä, jotka haluavat tiettyä asiaa ja lietsovat asioita. Osittain nivoutuu esimerkiksi vanhoihin ulostetutkimuksiin Rktl:n ai-

kana. Nämä asiat toistuvat usein keskusteluissa. Luonnonvarakeskuksen näkökulmasta pitäisi nostaa kissa pöydälle. Tapaus pitäisi käydä läpi tilaisuuksissa. On vuosikymmeniä kerrostuneet tarinat, jotka tulisi käydä läpi, koska ne kuormittavat Lukea kohtuuttomalla tavalla. Edelleen on porukkaa, jotka jaksavat muistella vanhoja.

Kommentoitiin puheenvuorossa, että koitetaan katkaista ääripäitä molemmilta puolilta. Myös sala-kaatojen määristä mantroja.

Puheenjohtaja totesi loppuun ennen taukoa, että tarve tilaisuuksille oli ilmeinen ja ne olivat hyvä alkua. Täytyy miettiä suunnitelmassa, miten tämä jatkuu. Miten aluenäkökulma saadaan esille ja millainen formaatti. Jonkunlainen pysyvä systeemi, joka merkitään kalenteriin.

5) Tauko

6) Sami Niemen alustus ja keskustelua aiheesta

Tauon jälkeen Sami Niemi alusti susiin liittyvästä viestinnästä ja maailmankuvista.

Niemen mukaan osa haastetta on, että on olemassa erilaisia kielipelejä, riippumatta siitä, ollaanko suomalaisia vai ei. On Trumpiin ja brexitiin liittyviä haasteita. Niemi totesi pohtineensa sitä, että konfliktin ytimessä on itse asiassa hyvin pitkälle kieli. Eri lailla suteen suhtautuvat eivät ymmärrä toisiaan. Niemi kertoi rakentaneensa esityksensä Wittgensteinin ja Aulis Aarnion ajatusten pohjalta. Lyhyesti kieli asettaa ajattelulle rajat ja jokaisen käyttämä kieli perustuu tiettyyn maailmaankuvaan. On ihmisiä, jotka elävät eri elämismaailmassa. Tämä vaikuttaa siihen, että dialogi ei ole mahdollista ja argumentointia ei ole, jos elämismaailmat ovat aivan eriä.

Niemen mukaan Suomen liittyessä EU:n jäseneksi metsästyslain maailma nojasi 60-lukuun ja ag-raariyhteiskuntaan. Siinä maailmassa muu tyydyttävä ratkaisu oli absurdi ajatus.

Vielä myöhemmin pystyttiin muuraamaan kansainvälinen sääntely ulkopuolelle. EU jäsenyys muutti Niemen mukaan kaiken. Hallinnossa jouduttiin opettelemaan uutta kieltä, jotta voitiin argumentoida komission kanssa. Vuodesta 1995 eteenpäin konfliktin raja tuli riistanhoitopiiriin ja MMM:n väliin. Puhuttiin eri kieltä kuin muu metsästäjäyhteisö. Myös riistakeskus tuli myöhemmin MMM:n kanssa tähän elämismaailmaan ja nyt puhutaan sitä kieltä ihan hyvin hallinnossa. Kuitenkin asiaan suhtautuminen (elämismaailma) vaihtelee yhdistyksistä toiseen. Toiset yhdistyksistä on vahvasti mukana. Sitten on rikosilmoituksia tehtailevia yhdistyksiä.

Tämän jälkeen Niemi siirtyi tarkastelemaan verkostojen valtaa "Totuuden jälkeen" kirjan pohjalta. Niemen mukaan Internetin ja sosiaalisten median keskustelupalstojen myötä verkostot ylittävät geopolittiset rajat. Kunkin elämismaailman sisällä argumentit ovat toimivia ja niiden sisällä koetaan olevan asioista oikeassa. Verkostojen valta liittyy myös perinteisen journalismin kriisiin ja sen merkityksen muuttumiseen. Kiistat alkavat henkilöityä ja se näkyy myös ulostuloissa, esimerkiksi Lukea kohtaan tulevaisuudessa.

Niemi painotti, että ei voida kyseenalaista pelkotiloja esimerkiksi susien suhteen.

Niemi jatkoi liittyen Lukeen todeten, että Luke tekee arviot tieteellisestä lähtökohdasta. Siinä on yksi syy konfliktille. Niemi toi esille, että sosiaalinen media on tullut ekstrahaasteeksi viime vuosina. Kun käydään omaehtoista keskustelua niin väitteet ja uskomukset ovat siinä yhteisössä todellisempia.

Niemi näytti kuvaa ”Suurpetopolitiikan arviointi” julkaisun kannesta, jossa oli kuva Köyliön susitilaisuudesta. Suurin osa kuvassa olevista henkilöistä on iäkkäämpiä miehiä. Niemi totesi, että ikä- ja sukupuoli ovat vahvasti kaikkien silmillä. Niemi kertasi läpi suden metsästysten sääntelyn historiaa ja totesi, että susi oli vuoteen 1993 asti luokiteltu haittaeläimeksi. Pyyntilupa tuli vuonna 1993. Ymmärrystä siitä, miksi piti tiukentaa suden suojelua (viestinnällisesti) ei kunnolla kerrottu. Niemen mukaan on tosiasiallisesti 13 vuotta siitä, kun suden suojelu alkoi tiukentua. Niemen mukaan maakuntakierroksilla tunnustettiin tiukka puhe, jota somessa käydään. Vaikka tiedetään, että osa keskustelusta on perusteetonta.

Loppuun Niemi tarkasteli lyhyesti totuudenjälkeisen ajan ajureita: Ennen sanomalehdet, jotka välittivät uutiset. Piti olla iso asia, että päätyi kansien väliin. Median kriisi, verkostojen valta ja kuvaavaa on, että verkostot voivat tulla tiedonlähteeksi. Niemi totesi, että on käynyt niinkin, että sosiaalisen median asiantuntijat pääsevät valiokuntaan samalle tasolle kuin tutkimusprofessori. Totuuden jälkeistä aikaa kuvaa myös se, että voidaan esittää perusteettomia väitteitä, kuten väitteitä räjähtelevistä lepakoista. Niemen mukaan tämä on mitä suurimmassa määrin läsnä susikeskustelussa.

Loppuun Niemi esitteli ehdotusta monivuotiseksi susi- ja suurpetoasioihin keskittyväksi yhteistoiminnan ja viestinnän kehittämishankkeeksi. Ajatuksena on, että viestinnän ja yhteistoiminnan pitää olla konkreettisemmalla tasolla kuin pelkkää viestintää. Tulee olla vuoropuhelua. Lähellä substanssia, ei vain viestintämateriaalin tuottamista. Niemi nosti esille onnistuneesta tutkimusviestinnästä ja tutkimuksen yleistajuistamisesta susiennustemallin. Niemi totesi, että valmisteluryhmässä nousi esille, että sosiaalinen media pitäisi vain jättää. Kuitenkin toivotaan väliin tulijaa. Niemen mukaan sosiaalista mediaa ei voida jättää väliin, vaan sen täytyisi olla yksi osa hanketta. Viestintää tulisi kehittää ennakoivaan suuntaan ja esille on nostettu ”suden vuosi” malli. Samoin ennakoivaa viestintää susireviirialueille ottaen opiksi aiemmista kokemuksista. Viestintään ja yhteistoiminnan kehittämiseen tulee lisätä myös KV ja EU -tason vaikuttaminen.

Puheenjohtaja kiitti esityksestä ja kommentoi, että voitaisiin miettiä yhteisiä tapahtumia kuten Platform ja sitä, miten tapahtumia voitaisiin konseptoida. Edellisestä keskustelusta tulisi nostaa esille: palveleva puhelin ja susi-infokortit. Puheenjohtaja totesi, että oli loistojuttu, että Juha-Pekka Turunen oli mukana. Husu-Kallio toivoi myös, että puhuttaisiin henkilökontaktiosioista osana viestintää.

Heli Siitari esitteli esityksen jälkeen muutaman dian koskien Suomen Metsästäjäliiton tekemää heidän jäsenistölleen suunnattua metsästäjäkyselyä, jonka pohjalta oli ryhmitelty jäseniä. Siitarin mukaan jäsenpalveluja arvostava ryhmä oli eniten sitä mieltä, että metsästysalueella on liikaa susia. Kun tarkastellaan kaikkia ryhmiä, niin iso porukka suhtautuu vaihtelevasti. Tämä tulee ottaa viestinnässä huomioon. Siitari jatkoi toteamalla, että ollaan painittu myös sen suhteen, miten ottaa yhteyttä ja mitkä viestintäkanavat tavoittavat parhaiten eri ryhmiä.

Kiitettiin Niemen esitystä ja todettiin, että tulisi muistaa, että on kaksi eri kieltä, ja niitä on aika vaarallista laittaa paremmuusjärjestykseen. Ihmisillä on erilaisia ambitiesiä. Ei syyllistetä myöskään niitä, jotka haluavat susimäärän suureksi. Miten saataisiin, kontrolloitu väliintulo. Jatkettiin puheenvuoroa toteamalla, että Facebookin ryhmissä helposti lähtevät laineet liikkeelle. Omiin ryhmiin voi kuitenkin mennä ja kertoa faktoja. Jatkettiin toteamalla, että ei ole muuta mahdollisuutta kuin henkilökohtaisuus ja toisto tiedon suhteen.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että Köyliö oli maanviljelijöitten järjestämä kokous ja että se oli hyvä tilaisuus. Tilaisuudessa ministeri Koskinen ilmoitti, että palkataan kenttähenkilö, mikä on ollut käänntekevää.

Sami Niemi kommentoi, ettei ole tarkoitus asettaa puhetapoja paremmuusjärjestykseen ja että tietää, että luonnonsuojelupuolella on omat vahvat äänitorvensa. Edellisen hoitosuunnitelman aikaan vahvaa susikeskustelua luonnonsuojelupuolella.

Puheenjohtaja totesi, että usein keskustelussa ainoa, joka saa ns. huhukeskustelut katkeamaan on joku omista. Tämä koskee niin metsästäjiä kuin luonnonsuojelupuoltakin. Tulee sanoa, että nyt pulinat pois. Kysymys kuuluu, miten saataisiin tällaisia henkilöitä kaikkiin sidosryhmiin?

Katja Holmala toi esille, että Luken viimeisimmän susiaiheisen mediaseurannan analyysin mukaan on useita sidosryhmiä, jotka eivät kuulu ns. tiedossa olevaan sidosryhmään. Eli kohderyhmä susi-viestinnälle on eri asia, jota mielletään meidän kohderyhmäksi. Kohderyhmä voi olla esimerkiksi perheenäidit. On myös harrastajaryhmiä, jotka eivät kuulu kohderyhmiin. Toinen asia on, että Luke laittaa yleensä yhden ja saman viestin joka kanavaan. Holmalan mukaan tarvitaan räätälöityjä sisältöjä ja viestejä. Viestinnän kohderyhmät ei voi olla vain sidosryhmät.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että susia hurmahenkisesti suojelevissa ryhmissä voi keskustelu olla aikamoista. Kuohuu yli molemmissa ääripäissä.

Harri Hölttä Suomen luonnonsuojeluliitosta totesi, että tilaisuuksien ja kasvatusten viestinnästä pitäisi saada turvallisempaa. Aika ajoin on tullut palautetta, että paikalla oli sata paikallista ja kukaan ei uskaltanut paikalle, koska olisi yksin edustanut luonnonsuojelupuolta.

Puheenjohtaja kommentoi puheenvuoroa, että siinä oli tärkeä huomio. Tasavertaisen keskustelun vahvistaminen on osaltaan viestinnän pointti.

Kommentoitiin puheenvuorossa sitä, miten laajentaa kohdeyleisöä ja miten laajentaa viestinviejiä. Pohdittiin, voisiko yhteistyökumppaneiksi löytyä esimerkiksi kyläyhdistykset, maa- ja kotitalousnaiset tai martat. Tällaisesta yhteistyöstä on hyvää kokemusta esimerkiksi ilmastoviestinnästä. Voi tulla uskottavuutta ja toimintatapoja, jotka auttavat viestin viemisessä.

Puheenjohtaja nosti keskustelusta esille tärkeäksi huomioksi sen, että kohderyhmiä tulee ajatella laajemmin ja että vastaus viestintään eivät ole vain mahdollisimman hyvät nettisivut.

Tuotiin esille, että asiassa on myös naisilla paljon vaikutusvaltaa. Tulisi huomioida tiedon lisääminen perheen sisällä. Useinkaan lähimmät perhepiirin ihmiset eivät välttämättä ole niitä oikeita henkilöitä antamaan oikeaa tietoa.

Kommentoitiin, että perheenäideillä on varmaan paljon vaikutusvaltaa. Voidaan ehkä viestinnän keinoin vaikuttaa siihen, miten perheenäidit kotona viestii. Asiassa tulisi olla etunojassa toimituksiin.

Nähtiin viestinnän suhteen Platformissa paljon mahdollisuuksia.

Vesa Ruusila toi esille, että usein kun paikallisyhteisö on turhautunut, toivotaan metsästäjäyhteisön tekävän jotain. 80-vuotiaat voivat kuulla tarinoita Facebookista ja menee läpi, kuin itse olisi lukenut.

Tuotiin esille, että myös Lukessa pyritään tuoreesti analysoimaan kenttää ja keihin pitäisi vaikuttaa. Asiassa on vielä selvittävää. Kysyttiin, millaisia konkreettisia kehittämistoimia on tullut esille hoitosuunnitelmaan: ylimaakunnalliset foorumit, susifoorumit ja miten ne suhtautuvat alueellisiin riistaneuvostoihin.

Puheenjohtaja kysyi, miten määritellään se asiantuntija, jota ihmiset kuuntelevat. Mikä on se taho, joka saa unohtumaan vanhat vuosikymmenien jutut? Puheenjohtaja toi esille, että ennen kylän vanhin laittoi porukan kuriin. Sitähän tarvitaan eri organisaatioissa. Koskee eläintenomistajia ja kansalaisia. Miten saataisiin viestinnän näkökulmaan asiantuntija auktoriteetti?

Sami Niemi jatkoi kysymyksiin ja toi esille, että ylimaakunnallisissa tilaisuuksissa oli hyötynsä: ne olivat sopivankokoisia ja tuli myös oppimista. ARN:ien kokoonpano on suppea ja tarvitaan sitä muuhun. Maakunnalliset foorumit olisivat eri asia kuin ARN:ien tilaisuudet. Kahdessa maakunnassa voisivat olla suurpetoneuvottelukunnat ja myös MMM voisi tulla mukaan. Välttämättä arn:eille ei olisi isoa roolia, jotta ei olisi myöskään liian muodollinen ja muutoseikkoihin kahlittu tilaisuus. Niemi jatkoi, että ajatuksena on, että järjestävä vastuutaho voisi olla kiertävä.

Heli Siitari totesi, että sosiaalisen median haasteeseen ollaan vastattu niin, että on kutsuttu kokoon muutaman kerran ns. sosiaalisen median ryhmä. Jaetaan heille enemmän tietoa kuin mitä voi laittaa julkisesti foorumeille. Eturivin joukkoja, jotka saa enemmän tietoa. He voivat mennä sitten sosiaalisen median keskusteluihin väliin. Somevaikuttajat tekevät mielellään yhteistyötä. Heli Siitari jatkoi toteamalla, että myös piirejä on ohjeistettu, miten toimia, jos esim. tulee mediapyyntö ja heille tarjotaan viestintäapua. Siitari lisäsi, että ”Hukka helppi” on ollut auki marraskuusta lähtien ja se on rauhoittanut todella paljon puhelinrumbaa.

Puheenjohtaja kysyi, pitäisikö olla valtakunnallinen puhelin?

Niemi totesi, että RKTL:llä oli puhelin. Holmala tarkensi, että sen tarkoitus oli, että voidaan kysyä, onko susi juuri ollut x paikassa. Puolet puhelusta oli, että haluttiin vaan puhua sudesta tai siitä harmista. Tuli muitakin kuin vai kiukkuisia puheluita.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että sosiaalisessa mediassa on auttanut faktojen kertominen.

Keskusteltiin aiheesta ja tuotiin esille, että aktiivinen läsnäolo voi olla vaikeaa. Kuitenkin voitaisiin järjestää esim. susiaiheisia chatteja, jolloin paikalla olisi hallintoa ja tutkimusta. Puheenjohtaja summasi keskustelua ja totesi, että tarvitaan aineiston tuottamista, tilaisuuksia ja totesi susiaiheisten chattien olevan hyvä idea. Mukana niissä voisi myös olla sidosryhmiä.

Kommentoitiin, että chateissa voisi toimia se, että pidetään erillään politiikka kysymykset kuten kysymykset suosituksista erillään tieteelle suunnatuista kysymyksistä.

Keskusteltiin vielä viestinnän toimenpiteestä ja mahdollisesta hankkeesta. Kysyttiin maa- ja metsätalousministeriön edustajilta, oliko viestintään ajateltu laitettavan lisää resursseja tai tehdä asioita jotenkin kokonaan toisin. Luken näkövinkkelistä: jos tarvitaan kenttähenkilökuntaa, niin tehdään muuta vähemmän, jos aikaa menee viestintään.

Puheenjohtaja totesi, että asia menee resurssiohjaukseen ja tarvitaan siihen Luken näkökulma. Seuraava vaihe on keskustella Luken kanssa osana tulohajautusta samoin kuin riistakeskuksen kanssa. Ei keskustella asiasta enempää nyt.

Maa- ja metsätalousministeriön viestintäjohtaja Janne Impiö totesi, että on ollut antoisaa tällä tasolla käydä susikeskustelua. Viestinnän rooli on olla aihetta tukeva ja osa johtamistyötä. Viestinnällä voidaan saada monta solmua aukeamaan. Kaikkia asioita ei voida kuitenkaan ratkaista kansanvalituksella. Riistahallinnon viestintäyhteistyötä ollaan myös hyvin pystytty käynnistämään. Mukana on

MMM ja hallinnonala sekä poliisi. Parin viikon päästä kanta-arvion julkistamistilaisuus. Silloin paikalla ovat kaikki viranomaiset kommentoimassa. Tällaista palveluasennetta vaaditaan jatkuvasti. On tarvetta laajalle ja yhteiselle viestinnälle. Olisi hyvä, jos tämä porukka voisi järjestää yhteisen foorumin. Olisi merkittävä viestinnällinen askel. Näkisin, että Reijo Karhisen maatalousselvitystyö pystyi luomaan aika hyvän tavan käsitellä asiaa. Karhinen toimi maatalouslähettiläänä. Olisi löydettävissä susilähettäjiä. Kriittisiä ääniä voidaan puhuttaa esimerkiksi käyttämällä sosiaalisen median kanavia. Tällainen operaatiokin varmasti toteuttavissa. Tulisi puhua julkisesti susien fake news -ilmiöstä. Somepoliisi homma ei kannata. Vaaditaan strategista toimintaa. Voi olla foorumeita, chatteja, susiviikko jne. Asioita täytyy tasaisella tahdilla pitää pinnalla.

Sami Niemi totesi, että edellisessä hoitosuunnitelmassa oli hankkeita. Päivityksen myötä, kirjoitettiin konkreettinen viestinnän ja yhteistoiminnan kehittämishanke. Tämä on meidän vahva ajatus, joka nousi maakuntakierroksen aikana. Ennakoiva viestintä, sidosryhmien tunnistaminen, suden vuosi, yhteistoiminnan kehittäminen.

Puheenjohtaja totesi, että ollaan varmaan yksimielisiä, että tällainen yt- ja viestintä ovat tärkeitä toimenpiteitä.

Puheenjohtaja totesi, että 12.6. on viimeinen ohjausryhmän kokous ja että tulee miettiä tarkkaan, että mikä on ajankohta, jolloin hyväksytään ja julkistetaan. Ei päästä mihinkään, että ollaan perusasioiden kanssa tekemissä. Perustavoitteet: susi kuuluu Suomen luontoon ja meidän tulee ehkäistä vahingot. Täytyisi miettiä jotakin raflaavaa juttua kuten oli nainen ja karhu -tilaisuus. Voisi pohtia, mistä johtuu, että karhuista pidetään enemmän kuin susista. Asia lähtee mielikuvista ja niihin tulisi vaikuttaa. Seuraavan viikon maanantain ohjausryhmän kokouksessa on aiheena julkisasiamiehen ratkaisu. Puhutaan myös enemmän uhkaa aiheuttavasta sudesta. Samalla viikolla on mahdollisuus osallistua valmistelu- ja ohjausryhmän kokoukseen.

Tässä on paljon tekemistä. Juhannukseen mennessä maailmalla. Puheenjohtaja kiitti antoisasta ja värikkästä keskustelusta. Tiedetään todellakin, että viestintä on keskiössä ja ansaitsee oman ohjelmansa. Puheenjohtaja toivoi, että rakennetaan osio hoitosuunnitelmaan konkreettiseksi ja niin, että voitaisiin sitouttaa kaikkia esimerkiksi foorumiin osallistumisen tai chattien suhteen. Viestintä ei toimi, jos luottamusta ei voida kasvattaa. Myös asiantuntijuudella on iso merkitys. On kyse tilanteen haltuunotosta.

Puheenjohtaja päätti kokouksen noin klo 14.45.